

Latvijas Zinātņu akadēmija, apkopojot iesniegtos universitāšu, zinātnisko institūtu un centru priekšlikumus, nosaukusi nozīmīgākos Latvijas zinātnes sasniegumus 2005. gadā.

- Izstrādāti jauni kvantu skaitļošanas algoritmi. Tie ļauj daudz ātrāk risināt problēmas, kuras ir pārāk sarežģītas tradicionālajiem datoriem un prasa tiem lielāku atmiņu. (LZA korespondētājloceklis *Dr. sc.comp.* Andris Ambainis, akadēmiķis *Dr. habil.math.* Rūsiņš Mārtiņš Freivalds. LU Matemātikas un Informātikas institūts sadarbībā ar Waterloo universitāti (Kanāda))
- Medicīnas praksē ieviesti divi agrāk izstrādāti oriģināli imūnpreparāti – *Rigvir* un *Larifāns*, kas izmantojami vēža imūnterapijā un sekundāra imūndeficīta ārstēšanā (LZA goda locekle *Dr.habil.med.* Aina Muceniece un *Dr.med.* Guna Feldmane. LU Augusta Kirhenšteina Mikrobioloģijas un virusoloģijas institūts)
- Izveidota Letonikas zinātniskā programma, desmit gadu pētījumu rezultāti apkopoti Pirmajā Letonikas kongresā 2005.gada oktobrī Daugavpilī un Rīgā. Letonika ir starpdisciplināra humanitāru zinātņu kopa, sabiedrības garīgās kultūras veidotāja, kas pēta Latvijas vēsturi, valodu un kultūru no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām.
- Izstrādāts bezkontakta asinhronais ģenerators ar divkāršu barošanu bezreduktora vēja enerģētiskām iekārtām, kas ļauj būtiski palielināt vēja enerģijas izmantošanu. (*Dr.habil.sc.ing.* Nikolajs Levins, *Dr.habil.sc.ing.* Vladislavs Pugačevs, LZA korespondētājloceklis *Dr.habil.sc.ing.* Leonīds Ribickis. LZA Fizikālās enerģētikas institūts un Rīgas Tehniskā universitāte)
- Izstrādātas jaunas tehnoloģijas ekoloģisku, veselīgu produktu ražošanai no krūmciņonijām un lieloģu dzērvenēm. (*Dr.biol.* Edīte Kaufmane, *M.Sc.* Dalija Segliņa, Dobeles Dārzkopības izmēģinājumu stacija)
- Izstrādāta imersijas hologrāfiskā ieraksta metode, kas dod iespēju ierakstīt hologrāfiskos režģus ar ļoti mazu (50 nm) periodu (*Dr.phys.* Jānis Teteris. LU Cietvielu fizikas institūts)
- Atklāta interleikīna-1 gēna polimorfisma saistība ar koronārās sirds slimības iekaisuma marķieriem. Tas būtiski papildina izpratni par šīs slimības izraisīšanos un palīdz izvēlēties piemērotu terapiju slimnieku ārstēšanā (LU Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs, P. Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca)
- Zinātniskajā avotu apritē ieviesta viduslaiku hronika – rakstītās vēstures avots par 14.gs. notikumiem Baltijā. “Vartberges Hermaņa Livonijas hronika” (no latīņu valodas tulkojis, priekšvārdu un komentārus sarakstījis akadēmiķis *Dr. habil.hist.* Ēvalds Mugurēvičs. Atzīmēta ar 2005. gada Baltijas Asamblejas balvu)
- Pirmoreiz izpētīta un apkopota latviešu un vācu literatūras, ieskaitot vācbaltiešu literatūru, vēsture un ietekme Latvijā: “Vācu literatūra un Latvija. (1890–1945)”. Sastādītājs un zinātniskais redaktors akadēmiķis *Dr.habil.philol.* Benedikts Kalnačs, autoru kolektīvs: Benedikts Kalnačs, *Dr.philol.* Inguna Daukste–Silasproģe, *Dr.philol.* Māra Grudule, *Dr.philol.* Zanda Gūtmane, Jana Vērdiņa, LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts)
- Zinātniski apkopota dekoratīvo krāšņumkrūmu rododendru introdukcija un kultūras vēsture Latvijā, kā arī Latvijā selekcionēto brīvdabas rododendru šķirņu apraksti (akadēmiķis *Dr. habil. biol.* Rihards Kondratovičs)